

Memo

A.B. 21/28

Aan: DB/AB/AC
Van: Robin Heij
Betreft: Kindertoeslagenaffaire
Datum: 18 maart 2021

Inleiding

Deze memo gaat in op de schuldenproblematiek in relatie tot de kindertoeslagenaffaire. Allereerst worden de maatregelen geschetst vanuit de Rijksoverheid. Vervolgens worden de standpunten van de Unie van Waterschappen (UVW) en de VNG en de actualiteit belicht. Als laatste worden de consequenties voor de uitvoeringspraktijk van SVHW beschreven.

Maatregelen Rijksoverheid

In de kindertoeslagenaffaire werden, tussen 2006 en 2019, naar schatting 26.000 ouders in Nederland slachtoffer van onterechte fraudeverdenkingen met de kinderopvangtoeslag en/of slachtoffer van een harde fraudeaanpak en streng uitgelegde en uitgevoerde wetgeving door de Belastingdienst.

Het Kabinet heeft maatregelen getroffen om het 'leed' bij de gedupeerden te verzachten door het uitbetalen van een eenmalige forfaitaire vergoeding. Daarnaast heeft de Eerste Kamer op 2 maart 2021 een amendement aangenomen dat regelt dat de invordering van schulden bij gedupeerde ouders tijdelijk wordt gepauzeerd. Staatssecretaris Van Huffelen (Financiën) zal de adempauze van 1 jaar gebruiken om met alle betrokken partijen voortvarend tot een structurele oplossing te komen voor de schulden van gedupeerde ouders.

Met de pauzeknop op de invordering van schulden wordt voorkomen dat schuldeisers beslag kunnen leggen op de forfaitaire tegemoetkoming van 30.000 euro bij gedupeerde ouders, of elke andere compensatiebedrag dat zij ontvangen. Voor alle ouders die zich vóór 12 februari 2021 hebben gemeld als gedupeerde geldt het moratorium per direct. Voor deze groep van ruim 23.000 ouders geldt vervolgens dat de periode van 1 jaar ingaat vanaf het moment dat de forfaitaire tegemoetkoming van 30.000 euro wordt uitgekeerd. Voor ouders die zich ná 12 februari hebben gemeld geldt dat de adempauze van 1 jaar van kracht wordt op het moment dat de 30.000 euro wordt uitgekeerd¹.

In dat jaar mogen schuldeisers geen verhaal halen bij de gedupeerde ouders en hun huidige toeslagpartner. Het gaat hierbij om schulden die voor de adempauze zijn ontstaan. Schuldeisers mogen ook de overeenkomst met de betrokken ouders niet aanpassen wanneer een schuld openstaat die voor de adempauze is ontstaan. Dit betekent dat bijvoorbeeld een huurcontract niet kan worden opgezegd vanwege een betalingsachterstand die een gedupeerde ouder heeft.

De Belastingdienst heeft afspraken gemaakt met UWV, het CAK en de Sociale Verzekeringsbank. Deze partijen schelden in principe de schulden van gedeputeerde ouders kwijt.

Met andere partijen zoals de UVW en de VNG is het Ministerie van Financiën nog in gesprek.

¹ Het gaat hier om schulden die voor 12 februari opeisbaar waren. In de geest van het Moratorium interpreteert SVHW dit als alle openstaande aanslagen met een dagtekening van voor 12 februari 2021

Memo

Standpunten UVW en VNG

VNG

Het VNG bestuur heeft de leden opgeroepen om:

- Hun beslaglegging en dwanginvordering te stoppen op de gedupeerde ouders van de kinderopvangtoeslagaffaire;
- Hun gemeentelijke vorderingen op de gedupeerde ouders van de kinderopvangtoeslagaffaire kwijt te schelden;
- Dit te doen op het moment dat er duidelijkheid is over de strategie en het kader van álle schulden (welke dan ook) van de gedupeerde ouders. Daarmee wordt voorkomen dat niet de gedupeerde ouders, maar de private schuldeisers van de kwijtschelding profiteren vanwege het wegvallen van de preferente positie van de gemeente.

UVW

De waterschappen hebben onder een aantal voorwaarden besloten dat zij de schulden die gedupeerde ouders bij hen hebben, zullen kwijtschelden. De waterschappen volgen met hun besluit de lijn waarvoor de gemeenten op 12 februari jl. in hun Buitengewone ALV hebben gekozen. Vanuit het oogpunt van de samenwerking op belastinggebied is dit een goede zaak. De Unie en de VNG trekken in dit dossier samen op en voeren ook samen de gesprekken met de Belastingdienst. De gesprekken richtten zich in eerste instantie met name op de gegevensuitwisseling. Dit is ook logisch; om de kwijtschelding te kunnen verlenen is het allereerst noodzakelijk dat gemeenten, waterschappen en belastingsamenwerkingen weten om welke personen het gaat. Deze gegevens moeten van de Belastingdienst komen.

Actualiteit

De actualiteit is als volgt (bron VNG 18 maart 2021):

- Er is sprake van een wettelijk Moratorium, dat gericht is op het opschorten (pauzeren) van vorderingen. Het kwijtschelden van vorderingen is op dit moment nog niet aan de orde. Daarvoor is nog geen grondslag in de huidige wetgeving. Bovendien lopen de gesprekken tussen de Unie, de VNG en het Rijk over de –voorwaarden van de– kwijtschelding op dit moment nog. Het is dus niet de bedoeling om op dit moment al vorderingen gaan kwijtschelden. Tenzij er sprake kan zijn van kwijtschelding op basis van de Uitvoeringsregeling Invorderingswet 1990;
- SVHW heeft zich aangemeld voor het portaal van de belastingdienst;
- *Onder voorbehoud:* Het is de bedoeling van partijen (VNG, UVW, Ministerie) om openstaande vorderingen niet ouder dan 5 jaar te betrekken in een eventuele kwijtschelding. Om geen rechtsongelijkheid te creëren en de uitvoering niet onnodig te belasten komt er eventueel een landelijk schademeldpunt, waar gedupeerden die wel hun lokale lasten hebben betaald zich kunnen melden om restitutie te krijgen.

Uitvoeringspraktijk SVHW

- SVHW heeft zich aangemeld voor het portaal en wacht op bevestiging;
- In de tussentijd verleent SVHW iedereen, die zich met een bevestigingsbrief van de belastingdienst bij SVHW aanmeldt als gedupeerde, uitstel tot 1 mei en bevestigt dit per brief;

Memo

- SVHW zal, nadat er toegang is tot het portaal, zo snel mogelijk de gegevens downloaden van alle gedupeerden, die de afgelopen 5 jaar binnen het werkingsgebied van SVHW hebben gewoond en hen na verificatie proactief een brief sturen waarin uitstel wordt verleend tot 1 mei;
- Rondom 1 mei ontvang SVHW de definitieve lijst van de belastingdienst waarin de gedupeerden staan, die in aanmerking komen voor het compensatie. SVHW zal vervolgens aan hen een bevestigingsbrief sturen dat het uitstel zal worden voortgezet (tot nadere informatie van de Rijksoverheid omtrent de “kwijtschelding”). Voor hen die niet in aanmerking komen voor compensatie zal het uitstel worden ingetrokken en de invordering worden voortgezet.
- Indien er geen landelijk schademeldpunt komt en/of er geen uniforme richtlijnen komen vanuit de VNG/UVW dan zullen SVHW en deelnemers zelf moeten komen tot een gestandaardiseerde aanpak voor de afhandeling van dit dossier. Er zullen gezamenlijk een aantal zaken moeten worden bepaald, o.a. :
 - Over welke jaren gaan we de situatie beoordelen?
 - Wat doen we met reeds betaalde aanslagen?
 - Wat doen we als de affaire ‘op naam’ van partner A staat en de belasting op naam van partner B? En hoe weten wij of partner A een toeslagpartner (partner B) heeft? Het moratorium geldt namelijk ook voor de huidige toeslagpartner. De Belastingdienst kan deze vooralsnog niet identificeren.
 - Voor welke belastingen gaat de eventuele ‘kwijtschelding’ gelden?
 - Gebruikers- en eigendomsbelastingen? Alleen voor woningen (hoofdverblijf)?
 - Wat m.b.t. die geen betrekking hebben op het hoofdverblijf, zoals hondenbelasting en grafrechten

Klaaswaal, 14 april 2021